

BU ÜLKEDE KAR FAKİRE YAĞAR, SICAKLIK İKTİDARA

İmdat Demir — Filozof Kirpi

Bu fotoğraf, Türkiye’de yoksulluğun tesadüf değil, siyâsî ve ahlâkî olarak üretilmiş bir düzen olduğunu gösterir. Üşüyen çocuk, yalnızca fakirliği değil; yolsuzlukla beslenen, teopolitik söylemlerle meşrulaştırılan bir iktidar yapısını ifşa eder. Kar, burada doğa değil; adâletsizliğin örtüsüdür. Yoksulluk kader diye sunulurken, iktidar sıcak mekânlarda güven içindedir. Bu tablo, yardım edebiyatıyla gizlenen yapısal bir suçun fotoğrafıdır. Çocuk üşürken devlet susuyorsa, bu bir yönetim zaafı değil; ahlâkî iflâsın kendisidir.

Bu Ülkede Kar Fakire Yağar, Sıcaklık İktidara

Bu fotoğraf bir “an” değil; Türkiye’nin uzun süredir sürmekte olan ahlâkî, siyâsî ve iktisadî çözülmesinin donmuş bir kesiti. Karın beyazlığı burada temizlik değil, örtme işlevi görüyor; yoksulluğun üzerini örten, yolsuzluğun izlerini silen, teopolitik iktidarın günahlarını beyazlatan bir örtü. Görseldeki çocuk, bir masal figürü değil; modern Türkiye’nin ürettiği, sonra da gözünü kaçırdığı çıplak hakikat. Kirli, yırtık, soğuğa karşı yetersiz bir beden; elindeki portakal, hem hayatı hem de hayatta kalma umudunu temsil eden küçük, kırılğan bir nesne. Bu fotoğraf bize şunu söylüyor: **Türkiye’de yoksulluk bir eksiklik hâli değil; sistemli, örgütlü, ideolojik olarak üretilmiş bir sonuçtur.**

Görsel okumada kadrajın merkezine yerleştirilen çocuk figürü, bilinçli bir “ahlâkî çağrı” üretir. Arka planda yarı yıkık bir kulübe, dumanı tüten cılız bir ateş ve kamburlaşmış bir yetişkin bedeni vardır. Bu arka plan, modern devletin terk ettiği alanları temsil eder. Merkezdeki çocuk ise terk edilmiş mirasçısıdır. Görsel hafıza burada devreye girer: Türkiye’nin kolektif belleğinde kış, her zaman yoksullukla eşleşir. Kar romantik değildir; kar, fakirin üstüne yağın bir cezadır. **Bu fotoğraf, “kış geldi” demiyor; “devlet yine gelmedi” diyor.**

Yoksulluğun sosyolojisi bize şunu öğretir: Yoksulluk sadece gelirsizlik değildir; yoksulluk, korunmasızlıktır, görünmezliktir, sesi kısılmışlıktır. Bu çocuk, sadece fakir değil; aynı zamanda siyasetleştirilmiş bir varlıktır. Onun adına konuşan yoktur. Onun için karar alanlar vardır ama onunla konuşan yoktur. Yolsuzluğun sosyolojisiyle bu fotoğrafı birlikte okuduğumuzda tablo daha da sertleşir. Çünkü bu çocuğun üşümesi, birilerinin ısıtılmış makam odalarında rahatça oturabilmesinin bedelidir. Bu yırtık ayakkabı, bir başka yerde şişirilmiş bir ihale dosyasının gölgesidir.

Teopolitik lânet tam da burada devreye girer. Dinî retoriğin, merhamet söyleminin, “gariban edebiyatı”nın bu fotoğraf karşısında nasıl sessizleştiğini görmek gerekir. Türkiye’de teopolitik iktidar, yoksulluğu kutsallaştırarak yönetir. Fakirlik bir sınavdır, sabırdır, kadedir denir. Oysa **bu fotoğraf kaderin değil, bilinçli tercihlerle kurulmuş bir düzenin ürünüdür. Bu çocuk, Tanrı’nın değil; rant rejiminin imtihanındadır. Ve bu imtihanın soruları adaletsizdir, cevap anahtarı önceden dağıtılmıştır.**

Filozof Kirpi burada devreye girer ve yumuşak konuşmaz. Çünkü bu fotoğraf karşısında yumuşaklık ahlâksızlıktır. Bu ülkenin iktidarları, fakirin sırtından teoloji devşirmiş, yoksulluğu siyâsî sermayeye çevirmişler. “Gariban severiz” diyen bir dil kurulmuş ama garibanın kendisi sistematik biçimde ezilmiştir. Bu çocuk, yardım kolilerinin yüzü değildir; o kolilerin neden hiç bitmediğinin kanıtıdır. Yardımın sürekliliği, adâletsizliğin sürekliliğidir.

Görsel iletişim açısından fotoğrafın en çarpıcı unsurlarından biri, çocuğun bakışıdır. Ne tam isyankâr ne de tam boyun eğmiş. Bu bakış, öğrenilmiş çaresizliğin eşliğinde duran bir bilinç hâlidir. Henüz tam teslim olmamış ama umutla da bağını koparmış. Bu ara hâl, Türkiye toplumunun genel psikolojisiyle örtüşür. Sürekli vaat edilen ama hiç gelmeyen bir refahın bekleme salonundayız. Çocuk bekliyor, toplum bekliyor; ama tren hep başkaları için kalkıyor.

Yoksulluğun bu denli derinleştiği bir ülkede yolsuzluk münferit bir sapma değil; yapısal bir ilkedir. Yolsuzluk, sadece para çalmak değildir; kamusal vicdanı çalmaktır. Bu fotoğrafta eksik olan şey, sadece kalın bir mont değil; adâletin kendisidir. Sosyolojik olarak bu tür görüntüler, “alt sınıfların kaderi” diye normalleştirildiği anda, toplumun tamamı ahlâkî bir çöküşe girer. Çünkü bir çocuğun üşümesini kabullenmek, insanlığın kendisinden feragat etmektir.

Filozof Kirpi sertleşir çünkü bu fotoğraf karşısında susan herkes suç ortağıdır. Bu ülkede yoksulluk konuşulurken hep duygusallık devreye sokulur; gözler dolar, sesler titrer, sonra herkes evine döner. Oysa mesele gözyaşı değil, hesap sormaktır. Bu çocuğun neden burada olduğu sorusu, bizi doğrudan iktidar ilişkilerine, sınıf yapılarına, rant ağlarına götürür. Ve bu sorular rahatsız edicidir; çünkü cevapları bizi suçlu kılar.

Teopolitik söylem, bu rahatsızlığı bastırmak için sürekli ahlâk çağrısı yapar ama ahlâkı yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya doğru işletir. Fakire sabır öğretilir, zengine şükür telkin edilir. Bu ters ahlâk rejimi, yoksulluğu kutsallaştırırken yolsuzluğu görünmez kılar. Fotoğraftaki kulübe, bu görünmezliğin mekânıdır. Devletin haritalarında olmayan, istatistiklerde yuvarlanan, haber bültenlerinde “insan hikâyesi” diye geçirtilen bir hayat.

Bu metin bir ağıt değildir. Bu metin bir teşhistir. Fotoğraf bize şunu haykırır: Türkiye’de yoksulluk doğaldır diyen herkes yalancıdır. Yoksulluk üretilmiştir, dağıtılmıştır, yönetilmiştir. Ve bu yönetim biçimi, en çok da çocukların bedeninde iz bırakır. Üşüyen sadece bu çocuk değildir; bu ülkenin vicdanı donmuştur. Kar yağarken sessizleşen şey sokaklar değil, adâlet duygusudur.

Filozof Kirpi son cümleyi yumuşatmaz: [Bir toplum, çocuklarının üşümesini kader diye açıklıyorsa, o toplum çoktan ahlâkî iflâsını ilan etmiştir. Ve o iflâsın enkazı, en çok garibanın üstüne çöker.](#)